

15-06-2011
Dno 14671 - 2005
613,021

Turussa 15.6.2011

Asia: Muistutus Turun kaupungin hakemukseen ympäristöministeriölle Turun kulttuuripääkaupunkipuiston perustamiseksi.

TURUN KAUPUNGINHALLITUKSELLE

Kuralan Kylämäen Ystävät ry, joka on perustettu tukemaan ja edistämään elävän historian museon toimintaa ja tavoitteita, tekee muistutuksen kaupungin hakemukseen Turun kulttuuripääkaupunkipuiston perustamiseksi. Hakemuksessa on alueen esittelyssä käytetty perusteena vielä vahvistamatonta Säkömäki - asemakaavaa 24/2009. Tähän asemakaavaluonnokseen Kuralan Kylämäen Ystävät ry on tehnyt 12.5.2011 muistutuksen dno 9388-2009 (liite). Yhdistys on muistutusta valmistellessaan ollut yhteydessä ympäristöministeriön kaavoitusosaston johtajaan ja hallinto-oikeuden asiantuntijalakimieheen. Kummaltakin taholta on todettu riittävät syyt ryhtyä valitukseen, mikäli muistutus ei johda korjaukseen kaavassa ennen sen vahvistamista.

Puistoalueesta on rajattu pois museon ympäristössä sijaitsevista ainutlaatuisista avo-ojitetuista pelloista lähes puolet, 45%, mikä vastaa Säkömäki-kaavassa esitettyä pientalorakentamiseen varattua aluetta. Se on kuitenkin oleellinen osa valtakunnallisesti merkittävää Aurajokilaakson maisemakokonaisuutta ja on elimellinen osa Kuralan Kylämäen maassamme ainutlaatuista elävän historian museon toiminta-alaa (liite). Kaupungin hakemusta perustellaan juuri em. peltojen ainutlaatuisuudella ja maisemallisella arvolla. Hakemuksessa korostetaan myös Kuralan Kylämäen talonpoikaisyhteisön merkitystä kulttuuriarvona. Kuitenkin Turun kaupungin kaavoituksessa toimitaan vastoin tätä näkemystä. Säkömäki-kaavassa on poisrajatulle alueelle merkitty pientalorakennuksia.

Avo-ojitettu peltoalue on valtakunnallisesti ainutlaatuinen kulttuurikohde, koska se on maassamme pisimpään, n.1500 vuotta, yhtäjaksoisessa viljelyssä ollut alue. Arkeologi Markku Ikäheimo on todennut, että satunnaisten kaivausten, kuten vesijohdon asennuksen, yhteydessä on paljastunut kulttuurikerrostumia, joista voidaan selvittää mm. sarkajakoa ja valakunnallisesi merkittävän Hämeen Härkätien linjausta. Alueella on tehty vain n.k. pintapoininta, joka sek in on tuottanut ainutlaatuista esineistöä arkeologisiin kokoelmiin. Aluetta ei ole vielä järjestelmällisesti tutkittu. Museovirasto ja kaupungin museokeskus ovat selkeästi vastustaneet nyt nähtävillä ollutta kaavaa tältä osin. Tämä on ristiriidassa hakemuksen väitteiden kanssa. On syytä painottaa peltoalueen vaikutusta Kuralan Kylämäen museon säilyttämiseen elävän historian kohteena. Kulttuuripääkaupunkipuisto on hankkeena erinomainen. Sen tavoitteitten toteuttaminen vaatii myös sen eri osien säilyttämistä ehyenä kokonaisuutena. Aurajokilaakson valtakunnallisesti merkittävä maisema on säilytettävä siltä osin, kuin se vielä on tallella. Poisrajattu alue on lähes puolet avo-ojitetusta pellostä. Ympäristö- ja kaavaosaston asiantuntemusta ja asenteita kuvastaa lautakunnan puheenjohtajan Jorma Hellstenin neuvottelussa esittämä näkemys suorasanaisesti lainattuna: "Lautakunnan keskustelussa tuotiin esiin, että avo-ojitettua

peltoa on Paattisilla yllin kyllin” Lainausta osoittaa, ettei lautakunnalla ole asian valmistelussa ollut käsitystä siitä, mitä kulttuuriarvoilla tarkoitetaan, eikä se ole piittänyt siitä, että mainittu pelto on maassamme harvinaisena kulttuurikerrostumien kokonaisuutena erityisen suojelun tarpeessa. Kaavaesitys ja nyt esitetty puistoalueen rajausta osoittavat samaa kulttuuriarvojen väheksymistä, mikä on hämmästyttävää kulttuuripääkaupungissa.

Turun kaupunginvaltuusto on tehnyt periaatepäätöksen 10.4.1989 § 259:

ko. alue kaavoitetaan erityisalueeksi, maatalousmaa, jotta se säilyy nykyisellään täydentäen Kuralan Kylämäen Elävän Historian Kylän kokonaisuutta ja takaamalla osaltaan alueen vastaista kehitystä. Ote Veikko Laakson muistutuksesta Kuralan Kylämäki ja Säkömäen kaavaluonnokseen. Muistutus on jätetty asian käsittelyssä huomiotta. Laakson ja Kuralan Kylämäen Ystävät ry:n muistutuksien laadinnossa on perehdytty laajasti aineistoon viimeisiltä vuosikymmeniltä eikä tiedossa ole päätöstä, jolla §259:n periaate olisi kumottu. Päinvastoin, Turun kaupunki on Kohmon alueen rakentamisessa noudattanut suojeluperiaatetta säilyttäen Kuralan Kylämäen ympäristön maiseman, mikä nyt tehdyssä hakemuksessakin todetaan ja halutaan ottaa osaksi kulttuuripuisto-kokonaisuutta. Voidaan siis päätellä, että kaupunki on halunnut pitää voimassa museon ympäristön maisemallisen suojelun. Tämä on ollut tärkeää, koska nyt hakemuksen kohteena olevan puistoalue on säilynyt arvokkaana kokonaisuutena. Mikäli se olisi tuhottu postimerkkikaavoilla ja rakennusohjelmilla pirstaleiseksi, ei perustetta kulttuuripuiston jatkamiselle kaupungin rajalle ja siitä edelleen olisi olemassa Kuralan Kylämäen osalta. Mitään osaa ei voida rajata pois vielä säilyneestä maisemasta ja kulttuuriympäristöstä.

Kuralan Kylämäen Ystävät ry:n edustaja on kutsuttu UNESCO:n maailmanperintösäätiön kongressiin joulukuussa 2011. Kongressiin on lähetetty seloste Kuralan Kylämäestä ja sen ympäristön suojelemisesta tulevaisuuteen tähtäävässä toiminnassa Turun kaupungin kulttuuritarjonnan rikastuttamiseksi ja mahdollisen maailmanperintökohteen luomiseksi, kun kylä ja sen alkuperäinen maisemakokonaisuus säilytetään tulevina vuosikymmeninä koskemattomina. Kaikki toimenpiteet, jolla tarvellaan nämä mahdollisuudet, ovat vastoin ympäristöministeriön valtakunnallisia ohjeita yhdyskuntarakentamisen huokoisuuden säilyttämisestä, millä tarkoitetaan maisemallisten ja virkistyskäyttöön soveltuvien alueitten suojelua ja kehittämistä. Ministeriön edustaja on todennut yhdyskuntarakentamista koskevien säädösten painottavan myös kulttuuriarvojen säilyttämistä. Em. merkittävän osa-alueen ottaminen rakennuskäyttöön on vastoin näitä lain asettamia tavoitteita.

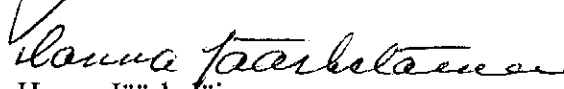
Tehtäväksi saaneena

oikeuslääkäri

Antti Jääskeläinen

Kuralan Kylämäen Ystävät ry:n puheenjohtaja

Hanna Jääskeläinen